

Vedlegg - Skatteetatens hørings svar vedrørende forslag om rentebegrensningsregler i interessefellesskap

Innhold

1.	Innledning.....	1
2.	Valg av hovedmodell.....	2
2.1	Sjablonregel.....	2
2.2	Forholdet til armlengdeprinsippet i sktl § 13-1	3
2.3	Beregning av rammen for rentefradrag	3
2.3.1	Prosentandel	3
2.3.2	Mottatt konsernbidrag	3
2.4	Rentebegrepet – innledning.....	4
2.4.1	Garantiprovisjoner.....	4
2.4.2	Valutaposter og finansielle instrumenter.....	4
2.4.3	Sammensatte obligasjoner	5
2.4.4	Interne versus eksterne lån	5
2.5	Kravet til interessefellesskap – nærstående parter.....	6
2.6	Terskelbeløpet på 1 million kroner.....	6
2.7	Økonomisk dobbeltbeskatning for personlig eier (majoritets eier) av selskap som omfattes av regelverket.....	7
2.8	Kildeskatt på renter	7
2.9	Fremføring av renter som ikke kan fradras på grunn av rentefradragsbegrensningen mv.	8
3.	Supplerende begrensingsregel – oppkjøpstilfeller.....	8
3.1	Beskrivelse av oppkjøpstilfellene.....	8
3.2	Forslag om supplerende oppkjøpsregel.....	9
4.	Faste driftssteder og sontringen mellom ekstern og intern gjeld.....	10
5.	Oljeselskaper	10
5.1	Beregningsgrunnlag land for sokkelselskaper.....	10
5.2	Leterefusjon.....	11
5.3	Utbytte.....	11
6.	Rederivirksomhet	11
7.	Finansinstitusjoner.....	12
8.	Administrative konsekvenser	12

1. Innledning

Skatteetaten er positiv til de foreslåtte rentebegrensningsregler og anser reglene som egnet til å motvirke uthuling av skattefundamentet. Vi kan tiltre hovedtrekkene i høringsnotatet, men ønsker å kommentere enkelte punkter samt foreslå at det innføres en tilleggsregel for oppkjøps situasjoner.

2 Valg av hovedmodell

2.1 Sjablonregel

Etaten stiller seg positiv til at det innføres sjablongregler. De mer kompliserte regler man observerer i enkelte andre land vil være ressurskrevende å følge opp, noe som vil gå på bekostning av øvrig kontrollvirksomhet.

Etaten mener det er riktig å vurdere en rentebegrensningsmodell hvor det legges vekt på selskapets inntjening og ikke forholdet mellom *gjeld* og *egenkapital*. I tilknytning til forholdet mellom *gjeld* og *egenkapital* bemerkes følgende:

Mellom uavhengige parter blir normalt egenkapitalgraden i et konsern vurdert basert på sammenhengen i følgende formel:

$$\text{Enterprise Value} = \text{Equity value} + \text{Net debt}$$

Gjeldsgraden blir vurdert i forhold til Enterprise Value eller virksomhetsverdi i forhold til gjeld/egenkapital. Det kan være betydelige forskjeller mellom bokført egenkapitalgrad i et holdingselskap, som normalt benyttes ved oppkjøp, og egenkapitalgraden målt basert på virksomhetsverdi. Dette kan illustreres med følgende eksempel:

Et holdingselskap etableres og benyttes som oppkjøpsselskap ved kjøp av et større konsern. Selskapet kjøper aksjene i konsernets "toppselskap". Aksjene kjøpes for 40. Dette finansieres med 10 i egenkapital og 30 i gjeld.

Dette gir følgende kapitalisering av holdingselskapet i forhold til transaksjonen på aksjenivå:

Gjeld i forhold til egenkapitalverdi		Kapital	
40	10	EK	25 %
	30	Gjeld	75 %

En uavhengig långiver ville imidlertid vurdert gjeldsandelen på virksomhetsnivå. Målt på virksomhetsnivå er kjøpsprisen for selskapet ikke 40, men 55. Dette fordi det nedover i konsernstrukturen ligger en gjeldsforpliktelse på 20 og en kontantbeholdning på 5. Netto gjeldsforpliktelse nedover i strukturen ved oppkjøpet er derfor 15. Dette gir følgende kapitalisering av transaksjonen på virksomhetsnivå:

Gjeld i forhold til virksomhetsverdi		Kapital	
55	10	EK	18 %
	30	Gjeld	82 %
	15		

Den reelle gjeldsgraden i en transaksjon målt i forhold til virksomhetsverdi kan være komplisert å måle.

I en løpende vurdering av gjeldsbetjeningsevnen mener vi derfor det er fornuftig å flytte vurderingen til resultat målt i forhold til total gjeld og løpende utgifter til renter og avdrag.

Vi antar at lovforslaget ikke vil fange opp alle tilfeller vi som kontrollmyndighet står overfor. Etter vår vurdering er det behov for supplerende lovgivning i oppkjøpssituasjoner og for å motvirke misbrukstilfeller, f. eks. tilfeller hvor rentefradrag oppnås flere ganger. Etter vår vurdering er det behov for regler i "*flere lag*" på dette området, slik flere andre land har innført. Vi mener derfor den foreslåtte regelen bør suppleres med lovgivning for oppkjøpssituasjoner, se pkt. 3.2 *Forslag om supplerende oppkjøpsregel*. Senere bør departementet etter etatens oppfatning, også vurdere regler for å motvirke misbrukstilfeller.

2.2 Forholdet til armlengdeprinsippet i sktl § 13-1

I høringsnotatet skriver departementet: *"Forslaget kan tenkes å gå noe lengre i enkelte tilfeller enn det som ville følge av armlengdeprinsippet. Det innebærer at det kan oppstå tilfeller der et selskap ikke får fullt fradrag selv om en armlengdevurdering tilsier at samme lån kunne tas opp i markedet. Samtidig er det bare renter til nærstående långiver som faktisk vil bli nektet fradragsført, og ikke renter til eksterne långivere."*

I den forbindelse skal det presiseres at en armlengdevurdering består av flere elementer. (1) I medhold av skatteloven § 13-1 kan ligningsmyndighetene omklassifisere intern gjeld til egenkapital for skatteformål dersom gjelden overstiger det som kunne vært oppnådd i markedet. (2) Tilsvarende kan rentesatsen avtalt på internlån fastsettes til markedsrente når vilkårene etter bestemmelsen er oppfylt.

Det bør gis en ytterligere presisering hvorledes samspillet mellom armlengdeprinsippet og rentebegrensningreglene skal være.

2.3 Beregning av rammen for rentefradrag

Bruk av skattemessige verdier i begrensingsregelen er positivt. Dette gir mindre rom for tilpasninger samtidig som det letter skattemyndighetenes kontroll.

2.3.1 Prosentandel

Departementet foreslår å nekte fradrag for rentekostnader som overstiger 25 % av en særskilt fastsatt resultatstørrelse. 25 % svarer til en rentedekningsgrad på 4. Selv om 25 % i noen tilfeller kan virke strengere enn et armlengdeprinsipp, har vi ingen innvendinger mot at 25 % anvendes som sats.

2.3.2 Mottatt konsernbidrag

Av punkt 5.3.1 i høringsnotatet fremgår det at konsernbidrag kan anvendes for å maksimere beregningsgrunnlaget for rentefradraget i det enkelte selskap i konsernet, slik at mest mulig av renteutgiftene kommer til fradrag. Vi vil i denne forbindelse påpeke at reglene for inntektsføring av mottatt konsernbidrag kan komme i konflikt med konsernets ønske om å overføre kapital til det selskap som har behov for dette. Det vises til at plikten til å inntektsføre mottatt konsernbidrag er uavhengig av avgivende selskaps fradragsrett. Så lenge mottatt konsernbidrag ligger innenfor avgivers skattepliktige inntekt, vil konsernbidrag komme fullt ut til beskatning hos mottaker, selv om avgiver f.eks. pga. kreditfradrag ikke ønsker å fradragsføre konsernbidraget.

Vi antar denne uheldige virkningen motvirkes noe gjennom forslaget om fremføring av rentefradraget.

2.4 Rentebegrepet – innledning

Høringsnotatet gir en anvisning på hva som skal anses som interne rentekostnader i forhold til de nye reglene. Definisjonen av rentekostnader tar utgangspunkt i skatteloven § 6-40 om fradrag for renter.

2.4.1 Garantiprovisjoner

Den nye regelen vil omfatte alle kostnader som ligger innenfor definisjonen herunder garantiprovisjoner. For å unngå uklarheter foreslår vi imidlertid at det klargjøres i forskriften at garantikostnader knyttet til finansielle transaksjoner (typisk lån) i interessefelleskap skal inngå i begrensingsregelen.

2.4.2 Valutaposter og finansielle instrumenter

Valutakursendringer

Det er i høringsnotatet lagt til grunn at verken valutainntekter/-kostnader eller inntekter/kostnader knyttet til rente- og valutaswaper skal inngå i beregningen av netto rentekostnader. Selskapene vil da kunne tilpasse seg ved at de tar opp lån i en valuta med lav rente. Renteparitet tilsier at forventede kostnader er lik som for et NOK-lån, der lavere forventede rentekostnader oppveies av forventet valutatap.

Dette er imidlertid bare forventningsverdier og risikoen for tap kan være høy. Men selskapene vil samtidig kunne inngå rente- og valutaswaper slik at de er sikret at samlede kostnader faktisk blir lik som for et NOK-lån. De vil da uten risiko kunne sikre seg lavere forventede rentekostnader, og dermed lavere forventet avkortning etter den nye rentebegrensingsregelen.

Departementet gir i notatets pkt. 5.4.3 uttrykk for at valutagevinst og -tap knytter seg til endringer i hovedstolen. Et annet uttrykk for det er at gjelden må/kan innfris med et høyere/lavere beløp i NOK enn etter opptrekkskursen. Dette samsvarer med at lånebeløpet som blir stilt til disposisjon avviker fra det som skal betales tilbake, jf. pkt. 5.4.4.

Når overkurs/underkurs blir å likestille med rente i mer formell forstand (kupong), er det ikke helt lett å skjønne hvorfor det samme ikke skal gjelde for den "over/underkurs" som oppstår på valutalån. Det bør i denne sammenheng minnes om at begrunnelsen for å innføre skatteplikt/fradragsrett for privatpersoners agio/disagio nettopp var at slike poster rettelig måtte bli å betrakte som rente og at skattefrihet/manglende fradragsrett ville gi uholdbare tilpasningsmuligheter. Det er på denne bakgrunn overraskende å se at departementet nå konkluderer med at særlige tilpasningsmuligheter ikke finnes. Høringsforslagets må antas å gi sterke insentiver til såkalt carry-trade, lån i lavrentevaluta og plassering i høyrentevaluta.

Departementet fremhever at valutakursendringer kan gi store utslag på tillatt rentefradrag. Mer enn gradforskjeller fra de utslag ordinær over/underkurs og agio/disagio på kupongrenten gir, dreier det seg imidlertid ikke om. Når det gjelder gevinst/tap på sammensatte finansielle instrumenter inneholdende en underkursobligasjon, karakteriserer departementet selv (s. 23) utslagene som potensielt betydelige. I sistnevnte sammenheng anfører departementet at fremføringsadgangen vil dempe utslagene. Det samme vil imidlertid også gjelde for de utslag valutakursendringer gir. I tillegg gjelder for slike stor fleksibilitet mht. inntekts- og fradragsføring før realisasjon. Skatteloven tvinger ikke låntaker til å utgiftsføre urealisert valutatap og heller ikke å la være inntektsføre urealisert valutagevinst med mindre det dreier seg om reversering av tidligere fradragsført tap. Mulighetene for å dempe de uheldige utslag burde således være enda bedre for valutagevinster og -tap.

Vi er således enig i at departementet bør følge utviklingen nøye i forhold til skatteplanlegging på dette området, og eventuelt vurdere en regel som innebærer at alle elementer som er tilknyttet lånet sees under ett og derfor behandles på samme måte.

Rente- og valutaderivater

Etaten er enig i at valutaderivater bør holdes utenfor hvis man velge å holde valutagevinst/tap på fordring/gjeld utenfor. Likevel er etaten skeptisk til å holde valutaderivater utenfor beregningen med samme begrunnelse som ble nevnt for valutakursendringer.

Departementet kan etter vår oppfatning ikke bruke samme begrunnelse for ikke å ta med rentederivater som valutakursendringer. Isteden anføres administrative byrder ved å måtte trekke skille mellom de derivater som prinsipielt burde vært med (de som inngås i sikringsøyemed) og de som etter departementets mening ikke bør inngå (de i trading porteføljen). Dette er en grenselinje som sannsynligvis uansett vil måtte trekkes og som således ikke bør medføre den store ekstrabelastning, jf. Norsk Regnskaps Standard 18.

Det skal fremheves at sikring også kan skje ved bruk av primærinstrumenter. For eksempel kan gjeld sikres med fordring, og fordring eller annen eiendel med gjeld. Slike poster kan imidlertid også bestå uten at det foreligger noen tilsiktet sikringsrelasjon mellom dem. De samme grensedragningsutfordringer oppstår her. Spørsmålet blir således om derivatene bør medtas i nettorentedefinisjonen. Holdes de utenfor, kan det være et insitament til at slike poster beløpsmessig kan øke i skatteeffektiv retning, dvs. at tap kan vokse på bekostning av gjeldsrenter, gevinster minke til fordel for inntektsrenter.

Vi deler således departementets bekymring for aggressiv skatteplanlegging med begge typer instrumenter. Selv om det foreligger mulighet for ulovfestet gjennomskjæring og departementet vil følge utviklingen i skatteplanleggingsmarkedet, er vi av den oppfatning at det kanskje ville vært en administrativ bedre løsning å inkludere disse derivatene i definisjonen av netto rentekostnader.

2.4.3 Sammensatte obligasjoner

Etter ny § 13-2 annet ledd skal gevinst og tap på sammensatte obligasjoner som ikke skal dekomponeres i en obligasjonsdel og en derivatdel for skattemessige formål, i sin helhet regnes som renteinntekt eller rentekostnad, hvilket er beskrevet nærmere i høringsnotatet pkt. 5.4.6 *Sammensatte obligasjoner*.

Vi er av den oppfatning at det i dag ikke foreligger klare retningslinjer for når sammensatte obligasjoner skal dekomponeres eller ikke. Dette vil således også vanskeliggjøre praktiseringen av rentebegrensningsreglene. Departementet oppfordres derfor om en presisering av forholdet.

I tillegg er det usikkerhet om sammensatte obligasjoner skal klassifiseres som fordring eller derivat, for eksempel kan derivatdelen utgjøre det dominerende element.

2.4.4 Interne versus eksterne lån

Eksplisitte konserngarantier

Finansdepartementet har lagt til grunn at visse eksterne lån skal anses som interne lån. Etter vår oppfatning vil det kunne være formålstjenlig om dette også legges til grunn for eksterne lån hvor det foreligger morselskapsgaranti, evt. andre konserninterne lånegarantier. Uten en slik utvidelse vil regelen være for lett å omgå. I slike tilfeller er det den interne garantisten som reelt sett tar risikoen, slik at den aktuelle låntaker vil kunne ta opp langt større eksterne lån enn låntaker har kapasitet til på egenhånd.

Garantiprovisjon knyttet til eksterne lån med konserninterne garantier vil skulle medregnes som renter etter den nye rentebegrensningsregelen.

Det forslås at forslaget § 13-2 sjette ledd utvides slik at bestemmelsen også omfatter sikkerhet og garantier, eksempelvis:

"Om den gjelden som ligger til grunn for rentekostnaden er opptatt hos en part som ikke er nærstående, anses gjelden likevel som opptatt hos en nærstående part så langt
a) den part som er nærstående har en fordring på en part som ikke er nærstående, og fordringen har sammenheng med gjelden eller
b) en nærstående part har stilt sikkerhet eller garanti for gjelden"

Implisitte konserngarantier

Foranstående forslag tar imidlertid ikke høyde for at selskaper som er en del av store konsern har mulighet for å oppnå lån bare på grunnlag av implisitte garantier.

Spørsmålet blir således om eksterne lån også bør omfattes av rentebegrensningen for å unngå tilpasninger.

2.5 Kravet til interessefellesskap – nærstående parter

Departementet foreslår i høringsnotatet at det ved fastsettelse av kravet til interessefellesskap skal benyttes samme kriterier for å definere kretsen av nærstående som i ligningsloven § 4-12.

Valget av samme "nærstående krets" som i ligningsloven § 4-12 forklares med at det er en fordel å benytte kriterier som allerede er innarbeidet i skattelovgivning. Det at eierandel/kontrollandel settes til minst 50 % er begrunnet med at ved dette nivået har långiver en bestemmende innflytelse over låntaker.

Departementet er i høringsnotatet inne på at det er situasjoner som ikke fanges opp av nærstående definisjonen i ligningsloven § 4-12. På side 26 skriver departementet følgende: "Det kan for eksempel tenkes tilfeller der tre uavhengige selskaper gjennomfører samarbeidsprosjekter gjennom et felles selskap. I slike tilfeller kan selskapene finansiere det underliggende selskapet med høy gjeldsgrad, der forholdet mellom kapitaltilskudd og lånefinansiering er det samme for alle eierselskapene. De kan dermed tilpasse seg selv om selskapene ikke hver for seg har bestemmende kontroll over datterselskapet." En slik situasjon ville vært fanget opp av skatteloven § 13-1. Vi er derfor av den oppfatning at det bør overveies om nærstående definisjonen i skatteloven § 13-1 bør anvendes i stedet for definisjonen i ligningsloven § 4-12 selv om det vil medføre kontrollmessige utfordringer. For eksempel kan det oppstå bevismessige utfordringer i vurderingen av om långiver er nærstående eller ikke. Dette gjelder særlig der det utenlandske selskap er involvert.

Store internasjonale konsern vil kunne innrette seg i en formell struktur som gjør at de långivende selskap faller utenfor rentefradragsregelen, f.eks. ved å ha en eierandel på mindre enn 50 %. Reelt sett kan det derimot foreligge et indirekte eierskap (rådighet over stemmeflertall, rett til å velge styremedlemmer) som rammes av bestemmelsen. Utfordringen blir da for skattekontoret å fange opp disse tilfellene, og deretter klare å sannsynliggjøre et reelt eierskap/innflytelse.

2.6 Terskelbeløpet på 1 million kroner

Regelverkets formål er i hovedsak å hindre uthuling av skattefundamentet. De store effektene på dette området oppstår når store multinasjonal konsern flytter kapital gjennom store lån med betydelige rentefradrag, i størrelse ti millioner kroner og opp til flere hundre millioner kroner i fradrag.

I høringsnotatet har departementet foreslått at selskaper mv. med samlede (interne og eksterne) netto rentekostnader på 1 million kroner eller lavere unntas fra begrensingsregelen.

En avgrensning på 1 million kroner som terskelbeløp for rentefradrag, kan tenkes å ha negativ effekt på mindre selskaper, gjerne gründerbedrifter som er i en startfase, og som har færre alternativer til finansiering/flytting av kapital enn de store multinasjonale selskapene.

En terskelverdi på 1 million er lavere enn tilsvarende verdier i flere EU-land som har innført slike begrensninger av fradrag for renter. Dette er også bemerket av departementet i høringsnotatet. Slike terskelverdier varierer fra 150 000 EURO til 3 000 000 EURO.

Land	Terskelverdi	
Danmark	10 000 000 DKK	Interne lån
Finland	500 000 EURO	Både interne og eksterne lån
Tyskland	3 000 000 EURO	Både interne og eksterne lån
France	150 000 EURO	Interne lån

Siden terskelverdiene er innført i kombinasjon med andre betingelser, er de vanskelige å sammenligne. For eksempel i Frankrike gjelder terskelverdi på 150 000 EURO kun interne rentekostnader og de ubenyttede rentekostnadene kan framføres uten tidsbegrensning.

Etaten anser at den foreslåtte terskelverdien på 1 million kroner (både interne og eksterne rentekostnader) er satt for lavt. Etter skatteloven § 13-1 vil det fortsatt kunne foretas justeringer som følge av eventuelle tilpasninger under terskelverdien. Det foreslås derfor at terskelverdien økes til minst 10 MNOK som samsvarer med terskelverdien for oppgaveplikten for kontrollerte transaksjoner.

2.7 Økonomisk dobbeltbeskatning for personlig eier (majoritetseier) av selskap som omfattes av regelverket

De foreslåtte reglene medfører at renteinntekter beskattes, mens det ikke gis fullt fradrag for renteutgifter. Dette er en asymmetri i regelverket som kan tenkes å ramme små selskaper og personlige aksjonærer hardere enn de store multinasjonale konsernene. Dette vil særlig gjelde ved lån mellom personlig eier og selskap vedkommende har majoritetseierandel i.

Spesielt i år med dårlige resultater vil retten til å fradragføre de interne rentekostnadene være avskåret på selskapets side, samtidig som at renteinntektene vil bli skattepliktige for den personlige eieren. Små selskaper som er eid personlig og er finansiert med eierlån vil bli rammet hardt av denne rentefradragsbegrensningen. En økning av terskelbeløpet, jf. punktet ovenfor, vil redusere dette problemet, da de minste bedriftene og typisk oppstarts-/gründervirksomheter faller utenfor regelverket.

Det antas at den negative effekten av asymmetri i rentebegrensningsreglene ikke vil gjøre seg gjeldende på samme måte ved grenseoverskridende gjeldsfinansiering i multinasjonale selskaper. Ved denne type finansiering vil rentene ofte betales til et land som har lav eller ingen beskatning av rentene. Den økonomiske dobbeltbeskatning ved et asymmetrisk regelverk vil dermed ofte utebli i disse tilfellene.

2.8 Kildeskatt på renter

Forholdet til eventuell *inngående kildeskatt* på renter synes ikke berørt i høringsnotatet, selv om inngående renter vil være en del av beregningen i forbindelse med rentebegrensningsreglene fordi disse anvender et nettoprinsipp.

Det siteres følgende fra høringsnotatet side 15: "*Det er fradraget for netto interne rentekostnader som eventuelt begrenses. Renteinntekter skal trekkes fra rentekostnadene for å komme fram til netto rentekostnader*". Det vises til Mønsteravtalen art. 11 nr. 2 som gir kildestaten rett til å skattlegge rentene. Dobbeltbeskatning skal avverges ved at hjemstaten gir kredit for renten, jf. art 23 A og B.

I henhold til skatteloven § 16-20 vil skattyter kunne kreve fradrag for trukket kildeskatt på renter. Det antas at eventuelt manglende kreditfradrag kan fremføres, jf. skatteloven § 16-22, dersom rentebegrensingsregelen gjøres gjeldende. Etter vårt syn bør det presiseres nærmere hvorledes forslaget til ny bestemmelse i skatteloven § 13-2 forholder seg til samme lovs §§ 16-20 ff.

2.9 Fremføring av renter som ikke kan fradras på grunn av rentefradragsbegrensningen mv.

Departementet foreslår at rentefradrag kan fremføres til fradrag fem påfølgende inntektsår. Forutsetningen er at fremført rentefradrag ligger innenfor rentefradragsrammen for selskapet det aktuelle inntektsåret.

Ved en nærmere vurdering ser etaten at en slik fremføringsadgang vil kunne medføre ulike administrative utfordringer både for skattyter, deres rådgivere og etaten. Erfaringsmessig ser vi at skattyter ofte har problemer med å føre slike begrensede fremføringer korrekt i skjema. Dette skaper kontrollutfordringer og vil være ressurskrevende for etaten. Etaten ønsker å bruke ressurser på mer målrettede kontroller. Kompleksiteten forsterkes ved at verken rekkefølgen mellom fradragene for de ulike år eller forholdet mellom renter og underskudd er foreslått presisert.

For skattyter vil det være gunstig å benytte fremførte rentefradrag før årets rentefradrag. Videre vil det være gunstig å benytte det eldste fremførte rentefradraget før fremført rentefradrag fra senere inntektsår.

For å unngå tvil om i hvilken rekkefølge rentefradragene skal benyttes, foreslår etaten at rekkefølgen presiseres. Dette bør både gjelde rekkefølgen mellom årets rentefradrag og fremførte rentefradrag og den innbyrdes rekkefølgen mellom fremførte rentefradrag. Utformingen kan for eksempel skje etter mønster fra reglene om fremføring av kreditfradrag, jf. sktl. § 16-22 første ledd andre og tredje punktum:

"... Skatt betalt i utlandet i et tidligere år fradras i sin helhet før det gis fradrag for skatt betalt i utlandet i et senere år. Fremført fradrag gis etter at det er gitt fradrag for utenlandsk skatt som knytter seg til vedkommende inntektsår. ... "

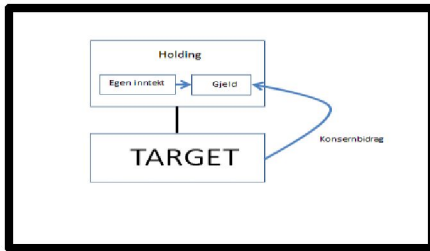
Det må også klargjøres hvordan fremførbare renter skal håndteres når det skjer endring i eierskap. Spørsmålet er hvordan selskap som ikke lenger er nærstående iht. rentebegrensingsreglene skal beregne en fradragsramme for renter i et etterfølgende år.

Videre bør forholdet til underskudd til fremføring avklares, nærmere bestemt om det er slik at et selskap mv. med underskudd til fremføring kan velge å *ikke* benytte dette (enten helt eller delvis), for å tilpasse rentefradraget.

3 Supplerende begrensningsregel – oppkjøpstilfeller

3.1 Beskrivelse av oppkjøpstilfellene

I aggressive oppkjøp anvendes driftsoverskuddet i targetselskapet til å finansiere oppkjøpet. I slike oppkjøp vil hovedparten av *finansieringen skje gjennom eksterne lån*. Selskap kan gjøre oppkjøp mer lønnsomme hvis det er mulig å begrense skattebetalingen i konsernet samtidig. Renteutgifter knyttet til oppkjøpet kan enten motregnes i egne virksomhetsinntekter eller i mottatt konsernbidrag fra det oppkjøpte selskap.

Finansielle investeringer, og særlig såkalte gjeldsfinansierte oppkjøp (LBO), vil være finansiert med mye ekstern gjeld. Intern gjeld kommer følgelig i tillegg til ekstern gjeld. For denne type investeringer vil den foreslåtte regelen i utgangspunktet medføre at det ikke gis fradrag for renter på det interne lånet, da renter på eksterngjelden normalt vil utgjøre mer enn 30 % av EBITDA. Vanligvis vil det ikke være adgang til å utdele utbytte eller nedbetale interngjeld eller renter på interngjelden i et LBO-case før den eksterne gjelden er nede på et forhåndsavtalt nivå. Dette innebærer at interngjelden vil øke gjennom investeringsperioden.

Et gjeldsfinansiert oppkjøp vil ha en begrenset investeringshorisont. En vanlig tidshorisont er tre til sju år hvor det tas sikte på å realisere investeringen i løpet av denne perioden.

Fremføringsretten fører til fradrag ved realisering av investeringen

Gjennom den foreslåtte fremføringsretten for ubenyttet rentefradrag vil investor likevel oppnå tilnærmet fullt rentefradrag ved realisering av investeringen. Dette kan oppnås ved å organisere seg slik at gevinsten ved realisasjonen inngår i EBITDA i realisasjonsåret. Ved en vellykket realisering vil dette kunne føre til at EBITDA blir meget høy i realisasjonsåret og at dette sammen med ordinær EBITDA dette året vil kunne føre til at det oppnås fradrag for hele det ubenyttede rentefradraget. Vi antar at dette vil kunne være en utilsiktet følge av forslaget til nytt regelverk.

I denne sammenheng vil vi også nevne at den foreslåtte grensen for fremføringsretten på fem år, vil kunne føre til at man likevel ikke får benyttet framførbart rentefradrag i en del tilfeller. For øvrig er vår oppfatning at forslaget om en tidsbegrensning på fem år er fornuftig for å kunne hensyn ta konjunktursvingninger og mer selskapsesifikke forhold.

Kjøp av innmat i stedet for aksjer gir høyere fradragsramme

Finansielle oppkjøp foretas som regel i form av kjøp av aksjer. Vår erfaring er at store deler av kjøpesummen allokteres til goodwill i konsernregnskapet. Når man tar utgangspunkt i skattemessig EBITDA vil denne kunne bli høy gjennom høye skattemessige avskrivninger på goodwill. Det er mulig dette vil føre til at oppkjøp skjer i form av kjøp av virksomhet istedenfor kjøp av aksjer for å tilpasse seg det nye regelverket.

3.2 Forslag om supplerende oppkjøpsregel

Da den foreslåtte begrensningen kun i begrenset omfang rammer oppkjøpssituasjoner, mener vi det er viktig å supplere foreslåtte regler med en særregel.

For eksempel kunne begrensingsadgangen utvides til *også å omfatte eksterne lån* ved norske selskaps (holdingselskaps) kjøp av andeler i norsk selskap (eksterne og interne oppkjøp). Forutsetningen kunne for eksempel være at det oppkjøpte selskapet blir en del av et skattekonsern (mulighet for konsernbidrag), samt at rentebetalingene er over terskelverdien.

Fradragsretten kunne begrenses for renter som overstiger kjøpers overskudd + x mill. NOK på lån (også eksternt) anvendt til oppkjøp når lånet overstiger en viss prosent av ervervspris for aksjene. Satsen kunne være 60 % i oppkjøpsåret og reduseres årlig med 5 % ned til 25 % av ervervspris. Fradragsbegrensningen skulle gjelde for samtlige renter uansett intern eller eksternt lån.

En regel som bestemmer at fradragsretten begrenses i forbindelse med gjeldsfinansierte oppkjøp vil således ha stor betydning for skatteprovenyet og samtidig gi mulighet for å begrense omfanget av kontroll på området. Vi mener at en slik regel burde innføres sammen med den generelle regel om begrensning av fradragsrett for renter og at regelen også bør gjelde for oppkjøp av utenlandske selskaper via en holdingstruktur i Norge.

Vi gjør samtidig oppmerksom på at fritaksmetoden gjør oppkjøp spesielt gunstig fordi etterfølgende aksjegevinster i mange tilfeller vil være fritatt for gevinstbeskatning.

4 Faste driftssteder og sontringen mellom ekstern og intern gjeld

Hovedregelen i den foreslåtte bestemmelsen, skatteloven § 13-2 femte ledd, er at all gjeld i den norske virksomheten er å anse som gjeld til nærstående. Gjeldsrentene knyttet til denne gjelden er dermed å anse som internrenter iht. rentebegrensningsregelen. Hovedregelen forklares med at hovedkontoret fordeler gjelden og gjeldsrentene, og at gjeldsrentene av denne grunn må anses som interne, jf. side 28 i høringsnotatet. I henhold til høringsnotatet er det kun i de tilfeller filialen selv tar opp lån fra ekstern långiver, uten medvirkning fra andre deler av foretaket, at rentekostnadene ikke skal anses som internrenter.

Det foreligger spesielle regler for allokering av gjeld til faste driftssteder. Allokering av gjelden vil i praksis bygge på en forutgående tilordning av aktiva og en vurdering av størrelsen av egenkapitalen som er nødvendig for å drive virksomheten. Gjelden vil således fastsettes som en differansepost. Da det faste driftsstedet er en del av selskapet, vil det faste driftsstedet ikke kunne ta opp lån uten at lånet blir en del av selskapets gjeld. Selvfølgelig vil lånet i utgangspunktet kunne allokere til det faste driftsstedet. Det må imidlertid foretas en etterfølgende vurdering av det faste driftsstedets "free capital", for å vurdere om hele lånet skal tilordnes det faste driftsstedet. Vi er derfor av den oppfatning at det ikke bør være et unntak for lån fra ekstern långiver, uten medvirkning fra andre deler av foretaket og at slike renteutgifter også bør begrenses. Videre vises til at en slik unntaksregel kan medføre kontrollmessige utfordringer.

5 Oljeselskaper

Flere selskaper som lignes ved Oljeskattekontoret fremstår som tynt kapitalisert, men i forhold til sokkelinntekten blir dette hensyntatt gjennom reglene i petrsktl. § 3 d. Rentekostnader som etter denne bestemmelsen ikke kommer til fradrag i sokkelinntekten kommer imidlertid fullt ut til fradrag i landinntekten. Dersom er selskap grunnet tynt kapitalisering ikke har lånekapasitet, bør det etter kontorets oppfatning verken få fradrag i sokkel- eller landinntekten.

Etaten støtter forslaget om å innføre en rentebegrensningsregel som også får virkning for sokkelselskapers alminnelige landinntekt.

Av begrensingsregelens virkning for sokkelselskaper skal gjøres oppmerksom på at reglene kan slå uheldig ut for leteselskaper, siden regelen ikke tar hensyn til lånekapasiteten disse selskapene har gjennom å kunne pantsette krav på refusjon av letekostnader, jf. petrsktl. § 3 c femte ledd. Dette forholdet er nærmere kommentert under pkt. 5.3.

5.1 Beregningsgrunnlag land for sokkelselskaper

For sokkelselskaper kan det være behov for en nærmere presisering av hvordan beregningsgrunnlaget for rentefradraget skal fremkomme.

For ordinære landselskaper tar man utgangspunkt i alminnelig inntekt og legger til skattemessige avskrivninger og netto rentekostnader. For sokkelselskaper bør alminnelig landinntekt også (i) fratrekkes finanskostnader som er overført til sokkel etter petrsctl. § 3 d syvende ledd, (ii) fratrekkes landunderskudd som er overført til sokkel etter petrsctl. § 3 c sjette ledd og (iii) tillegges sokkelunderskudd som er overført til land etter skatteloven § 6-3.

Hvis dette ikke gjøres vil man få en rekke sirkelreferanser ved beregning av alminnelig landinntekt. Vi kan heller ikke se noen grunn til at slike overføringer mellom sokkel og land skal påvirke hvor mye rentekostnader som samlet sett kommer til fradrag.

5.2 Leterefusjon

Selskaper på sokkelen vil kunne pantsette krav på refusjon av letekostnader, jf. petrsctl. § 3 c femte ledd. For långiver anses leterefusjon da som et substitutt for løpende kontantstrøm fra drift, hvilket vil gi leteselskaper uten inntekter en reell lånekapasitet. Denne lånekapasiteten blir ikke hensyntatt i høringsnotatets forslag.

For rene leteselskaper vil det aller meste av rentekostnadene bli henført til land etter petrsctl. § 3 d. Noen selskaper vil enkelte år ha store valutagevinster, som også vil bli henført til land og dermed inngå i beregningsgrunnlaget til den nye rentebegrensingsregelen. Men uten valutagevinster vil leteselskaper normalt ikke ha inntekter, og følgelig vil de ikke få fradrag for interne rentekostnader etter den nye regelen. Dette kan synes uheldig siden selskapene vil ha en betydelig lånekapasitet gjennom muligheten for å pantsette refusjonskravet. Selskapene vil kunne erstatte de interne lånene med eksterne lån, men for konsern der noen selskaper har positiv kontantstrøm og andre negativ, vil det være forretningsmessig begrunnet å benytte intern finansiering. Alternativt vil konsernet tape rentedifferansen mellom innlån og utlån i markedet.

5.3 Utbytte

Selskapene vil ha mulighet for å innordne seg slik at de mottar konsernbidrag, som legges til i beregningsgrunnlaget for fradragsberettigede rentekostnader, samtidig som de utbetaler utbytte, som ikke kommer til fratrukk i beregningsgrunnlaget. Dette kan være en spesielt aktuell problemstilling for sokkelselskaper som samlet sett kan gå med store overskudd (utbyttegrunnlag) samtidig som de har underskudd i alminnelig landinntekt som dekkes inn ved mottatt konsernbidrag.

6 Rederivirksomhet

Selskaper underlagt den særskilte rederiordningen vil omfattes av lovforslaget, jf. forslaget § 13-2 første ledd bokstav a.

Selskaper innenfor rederiordningen er løpende skattepliktig for netto finansinntekter. Rentekostnader (og valutatap/gevinster) vil her allerede være begrenset. I høringsnotatet legges det til grunn at rentefradragsrammen skal beregnes på bakgrunn av den skattepliktige delen av selskapets inntekt (finansinntekten). Inntektstillegg for høy egenkapital inngår i netto finansinntekt, jf. skatteloven § 8-15 syvende ledd. Det antas at inntektstillegget skal inngå i beregningsgrunnlaget (netto skattepliktig inntekt), men er av den oppfatning at selve inntektstillegget ikke skal anses som en rentekostnad som inngår ved beregning av "*netto finanskostnader*", jf. skatteloven § 13-2 annet ledd. Inntektstillegget er i prinsippet en tilbakeføring av for høye rentekostnad på aksjonærens hender (jf. Ot. Prp. nr. 11 (1996-1997) punkt 6.5.4.1), og bør da ikke kunne motregnes mot selskapets egne renter. Forholdet krever således en presisering.

Vi gjør oppmerksom på at ordlyden i forslaget innebærer at også inntekter fra gevinst- og tapskonto oppstått ved overgang fra ordinær beskatning til beskatning etter de særskilte rederibeskatningsreglene vil omfattes, jf. skatteloven § 8-14.

7 Finansinstitusjoner

Departementet foreslår at finansvirksomheter som nevnt i finansieringsvirksomhetsloven §§ 1-3 og 2-1 andre pkt. ikke skal omfattes av begrensningsregelen. Dette innebærer etter vår oppfatning at konsernselskap i finanskonsern som ikke har virksomhet som faller inn under nevnte bestemmelser, vil være omfattet av rentebegrensningsreglene.

I høringsnotatet pkt. 5.11 side 31 andre avsnitt, er det vist til at *"Det kan være aktuelt å vurdere rentebegrensningsregler særskilt tilpasset finansieringsvirksomhet."*

Etaten er enig i at det kan være grunnlag for å vurdere slike regler på et senere tidspunkt.

8 Administrative konsekvenser

På kort sikt vil forslaget derimot føre til merarbeid i form av implementering av reglene, herunder kostnader til endring av både regnskapssystemer, og etatens egne systemer. I tillegg kommer kostnader til opplæring og medgått tid til innrapportering, samt oppfølging av mulige tilpasninger i form av omstruktureringer av finansieringen i konserner mv.

På lengre sikt vil forslaget sannsynligvis føre til at det kan brukes mindre kontrollressurser blant annet på tynn kapitaliseringsproblematikk slik at kontrollaktiviteten kan økes på andre områder innenfor transfer pricing, som for eksempel prising av renter.